

VÍZISZÁRNYAS- TERMÉKEK ELŐÁLLÍTÁSÁNAK KÓDEXE

A KIADVÁNYT ÖSSZEÁLLÍTOTTAK:

**dr. Csorbai Attila
Földi Péter
Látits Miklós
dr. Molnár Györgyi**

FORRÁSMUNKÁK:

**Bogenfürst Ferenc – Kozák János – Szász Sándor
(1996):**

Feltételrendszer a lúdtépéshez és a tépőludak tartásához

**Bogenfürst Ferenc – Áprily Szilvia
(2010):**

A víziszárnyasok töméses hizlalásának állatvédelmi kérdései

**Kozák János
(2010):**

A szakszerű hizottmáj-termelés követelményei

**EuroFoieGras
(Európai Hizott Máj Szövetség)
(2011):**

A hizott víziszárnyas termelés európai nyilatkozata

Tartalomjegyzék

Bevezetés	3
A hizott liba és hizott kacsá tartásának állatjóléti szabályai	4
Értékelő kérdőív a hizott liba és kacsá tartásához	6
Feltételrendszer a tollszedés céljából tartott ludak tartásához	8
A tollszedés technológiája	10
Értékelő kérdőív a ludak tartásához és a tollszedéshez	12
A kódex működése és ellenőrzési rendszere	15
FORMANYOMTATVÁNYOK	
- Csatlakozási nyilatkozat	16
- Bejelentőlap	17
- Igazolólapp	18
- Állománykísérő nyilatkozat	19

Bevezető gondolatok

a „A Baromfi Termék Tanács víziszárnyas-termékek előállításának kódexe” kiadványhoz

A BTT régóta törekszik arra, hogy az egyes termékpályák, hasznosítási irányok és technológiák termékei, a termelés és termék-előállítás sokszínűségét és hagyományait megőrizve, kontrollált módon, szabályozott formában az állatvédelmi szabályok teljes megvalósulása mellett jelenhessenek meg mind a hazai, mind a nemzetközi piacokon.

Több megvalósított program bizonyítja ezt, példaképpen említhetjük a 2010. évben megjelentetett Baromfi Állatjóléti Útmutatót, amelyre azért is büszkék lehetünk, mert Európában egyedülálló módon minden faj, minden hasznosítási irányra kiterjedő hazai és EU jogszabályok, valamint a kevésbé szabályozott területeken pedig szakmai ajánlások kerültek megfogalmazásra a gyakorlatban is jól használható módon.

A kódex kialakítását az indokolta, hogy a jogszabályok háttéranyagán túl a fogyasztó is biztos lehessen abban, hogy a Magyarországon előállított baromfifélék (köztük a lúd- és kacsatermékek) nemcsak ízletesek és biztonságosak, valamint jó minőségűek, de előállításuk során kiemelt figyelmet szánunk a technológia helyes betartására.

A kódexhez való csatlakozás önkéntes, ám aki vállalja annak teljesítését, annak – a kódexben található dokumentumok alapján bizonyítható módon – be is kell tartania az abban foglaltakat.

A kódex kialakításánál figyelemmel voltunk több száz éves nemzeti hagyományainkra, tradícióinkra, úgy, hogy a technológiák fejlődését, valamint a mai kor szakmai és fogyasztói elvárásait szintén figyelembe vettük.

A kódex tartalmilag két fő területre koncentrált:

1. A tolszedés szabályozása (értelemszerűen azon vállalkozásokat is magukba foglalják, akik jelenleg nem végeznek ilyen tevékenységet)
2. A hizottmáj-előállítás szabályozása

A szakmai kérdések előtt célszerű áttekinteni a kódex működésének elvét, az ellenőrizhetőség és az adminisztrációs feladatok formanyomtatványait. A kiadványban szereplő dokumentumok a BTT tagjai részére ingyenesen és bejelentés nélkül sokszorosíthatók, míg a tagságon kívüli szervezetek részére a BTT hozzájárulását nem adja.

Budapest, 2011. május 12.

Dr. Csorbai Attila
igazgató

A hizott liba és hizott kacsza tartásának állatvédelmi szabályai (hizlalási fázis)

AZ ÁLLATJÓLÉT 12 ALAPELVE (UPPSALA) SZERINT

LEÍRÁS

1. Jó minőségű és jól előkészített takarmány etetése. (A Melléklet 2. pontja: a takarmány előkészítésének és összetevőinek részletezése.)

2. Biztosítani kell az állandó friss ivóvízhez való hozzáférést. Az itatóberendezésnek lehetőséget kell biztosítani a szabad vízhez jutáshoz és a tisztálkodáshoz (hogy az állatok fejüket vízbe dughassák és testükre könnyen vizet tudjanak szórni).

3. Az állatok helye megfelelően szellőztetett, megvilágított, fűthető, nyugalmat biztosító legyen, melyet rendszeresen karban kell tartani. Naponta legalább egyszer száraz, friss, pormentes, penészsmentes alommal felül kell szórni a padozatot, mely a napi trágya nedvességét elszívja. (Az elhelyezésre vonatkozó előírásokat a Melléklet 3. pontja részletezi.)

4. A madarak elhelyezésére szolgáló helyiséget a szükségletnek megfelelően fűteni és szellőztetni kell. A hőmérsékletet a tollazat megjelenésével párhuzamosan fokozatosan csökkenteni kell. (A Melléklet 4. pontja részletezi a hőkomfortot.)

5. Területigény a hizlalási szakaszban:

A libák számára a terület legalább: 1500 cm²/liba

kacsák számára 1200 cm²/kacsza

szabadtartású kacsák számára: 5 kacsza/m²

rácspadozatú telepeken tartott kacsáknál: 6 kacsza/m²

ketreces tartású kacsáknál: 8 kacsza/m²

6. A tömögépeknek biztosítaniuk kell a gondos és sérülésmentes tömést: csak rugalmas gumiból készült, a végén lekerékített olyan tömöcsövet lehet használni, mely kellően hosszú ahhoz, hogy elkerülhető legyen a takarmány légcsöbe kerülése. A gépet olyan biztonsági berendezéssel is el kell látni, ami megakadályozza a túltömést. (A Melléklet 5. pontja: a működés és a követendő eljárás részletezése.)

A kíméletes hizlalási módot, az állatszállítást és mozgást a személyzetnek meg kell tanítani.

7. Ajánlatos a telepek bejáratánál higiéniai zsilip alkalmazása. A fedett itatókat és etetőket az épületeken belül kell elhelyezni, hogy a vadon élő madarakkal való érintkezés elkerülhető legyen. Kötelező, hogy a kezelő állatorvos rendszeresen ellenőrizze a telepet.

A betegséggyanús állatokat el kell különíteni, és karanténba kell helyezni a telepen vagy a vágóhidon.

8. Liba- és kacsatömést olyan, szakmai gyakorlattal és állatszeretettel rendelkező személy végezhet, aki ismeri a tömés technológiáját és annak állatvédelmi szempontjait.

Fontos, hogy a tömő rutinszerűen tudja alkalmazni a tömési munkafolyamat elemeit, technikai érzékkel begyakoroltan kezelje a tömögépeket, ismerje a tömögép technikai felépítését, működését.

Véreztetés előtt kötelező a kábitás elektronarkózással.

9. A nevelés során biztosítani kell a szabad kifutás, a faji sajátosságokból adódó viselkedési formák gyakorlásának és a legelőkre történő szabad kijutás lehetőségét. A tömés során az átmeneti időszakot követően az egyedi ketrecek helyett csoportos ketreceket kell alkalmazni.

10. Az állatok részére olyan helyet kell biztosítani, ahol a normális viselkedésüknek megfelelő egyéb mozgás (pl. táplálékkeresés) végrehajtható.

11. A felnevelt állatokat csak szállítójárművel lehet szállítani, még a legkisebb távolságokra (pl. 50 méterre) is.

Ketreccben történő szállítás esetén ügyelni kell arra, hogy az állatok ne sérüljenek meg.

Az állatokat rakodáskor, szállításkor csak két kézzel, mindkét szárnyat lefogva szabad mozgatni.

Az állatmozgatást nyugodt körülmények között kell elvégezni, s a szállítást olyan járművekkel kell elvégezni, melyek szellőzése tökéletesen működik.

A munkát képzett személyzettel kell elvégezni.

12. Az állatgondozást végző személy rendelkezzen megfelelő szakképzettséggel, ismerje a tömés technikáját, szeresse az állatokat és legyen kész azok megvédésére. Az állatok csoportlétszámát a kor és a hasznosítási irány figyelembevételével kell kialakítani. Minden telepet kerítéssel kell körbevenni és felügyelet alatt tartani. Az állatokat az idegen tápláléktól és a ragadozóktól távol kell tartani.

A napi rendszeres felügyelettel, a gondozói feladatok ellátásával biztosítani kell, hogy az állatok hozzászokjanak az ember közelségéhez.

MELLÉKLET

1.) A takarmányozás különböző szakaszainak alakulása

- **A tömés időszaka alatt:** A teljes napi takarmánymennyiség meghaladja azt a mennyiséget, amit a hizlalásba fogott baromfi egy nap alatt magától elfogyasztana, ezért az állat sohasem éhes.

Észrevétel: baromfinál a takarmány általában 6–10 órát tölt el a tápcsatornában. Ez változik fajtanként, függ az állatok korától (a fiatal állatoknál gyorsabb az ürülés), a takarmányhasznosulás mértékétől (a növényi zsiradék lassítja a tápanyagcserét). Fentiek alapján az étkezések közötti 12 óras

intervallumok lehetővé teszik a kacsák számára az előző étkezés során elfogyasztott takarmánymennyiség teljes megemésztését.

- **A vágás előtt:** kisebb, korlátozott koplaltatást végre kell hajtani, azonban csak olyan mértékben, hogy az állat ne kezdjen hozzá tartalékai föléléséhez (a zsír fölhalmozódott a májban), s a máj mérete ne kezdjen el csökkenni.

2.) A tömés során felhasznált takarmány előkészítésének és adalékanyagainak részletezése

Töméshez csak jó minőségű, megfelelően előkészített takarmányt lehet felhasználni.

A töméshez használt takarmány főként kukoricából és adalékanyagokból áll (0,5% konyhasó, vitaminpremix, takarmánymész és növényi zsiradék). A tömőtápokban a kukorica gabonamagvakkal vagy szójával helyettesíthető. A hizlaláshoz használt takarmány penészmentes legyen, idegen anyagokat, állati zsiradékot, állati fehérjét nem tartalmazhat.

A tömőtakarmány, a könnyebb emészthetőség érdekében, megfelelően előkészítve legyen.

Az előkészítés a kukorica párolásával vagy megfelelő áztatásával és az adalékanyagok hozzáadásával történjen. A kukorica lehet szemes vagy darált formában, vagy a kettő keveréke. A korszerű tömőgépek a takarmány nedvesítését és bekeverését önműködően végzik.

Az első tömés előtt az állatokat legalább 12 órán keresztül, de legfeljebb 24 órán át pihentetni kell.

3.) Az állatok elhelyezésére vonatkozó előírások

Mélyalmos tartásnál naponta legalább egyszer annyi friss, száraz, pormentes és penészmentes szalmával vagy gyaluforgáccsal kell felszórni a padozatot, hogy a napi trágya nedvességét felszívja, az almot szárazon tartsa, ezáltal az állatok kényelmesen pihenhetnek.

A hizlalóketrecek oldalfalai olyan magasak legyenek (60-70 cm), hogy megakadályozzák az állatok kirepülését. A válaszfalak rekeszeinek hézagolása az állat fejénél kisebb szélesebb legyen. Ez lehetővé teszi a jó szellőztetést, az itatók elhelyezését, valamint alkalmat ad arra, hogy az állatok egymást is láthassák. A ketrecek készülhetnek fából vagy fémből (négyzetrácsos fémhuzal) illetve műanyagból.

Az emelt padozatú ketreces tartásmód tegye lehetővé, hogy az állatok ürüléke a rácspadló hézagain át szabadon lehulljon, melyet a hizóba fogott állatok taposásukkal is elősegítenek. Lécrácspadlós ketreceknel a lécek felső szélessége legalább 2,5 cm legyen, és a közöttük lévő hézagok a 20-22 mm-t ne haladják meg. A rácsluk szerkezetű padozattal készült ketrecek is olyanok legyenek, hogy a bélsár lehullását ne akadályozzák. A padozat az állatok egyensúlyérzetét ne befolyásolja, az állatok talpán elváltozást (fekélyt), a lábszerkezetükben torzulást ne okozzon.

A rácspadozat alatt képződő trágyát rendszeresen el kell távolítani.

4.) Az épületek hőkomfortja

A tömési céllal hizlalt állatok elhelyezése tavasztól kora őszig nyitott szállásokon, ősszel és télen zárt épületekben történhet. Legmegfelelőbbek azok az épületek, amelyeket fűteni és szellőztetni lehet. A legmegfelelőbb hőmérséklet libák számára 12-15 °C, kacsák számára 15-től 21-22 °C-ig.

A tömés alatt – az állatok felfokozott anyagcseréje miatt – nagy mennyiségű hő keletkezik. Ezt el kell vezetni, ezért gondoskodni kell a jó szellőztetésről és a levegő oxigéntartalmának felfrissítéséről. Ludaknál a hizlalás végén 13-15 m²/óra/testtömeg, a kacsáknál 10-13 m²/óra/testtömeg légcserére van szükség.

5.) A tömőgépek működésének és a módszer alkalmazásának ismertetése

A tömőgépeknek kíméletes és sérülésmentes tömést kell biztosítaniuk.

A tömőcső széle nem okozhat sérülést. Ezért a takarmány bejuttatására csak rugalmas, a végén lekerekített gumicsövet vagy hasonló rugalmasságú, más anyagból készült csövet lehet használni.

A tömőcsőnek olyan hosszúnak kell lenni, hogy a takarmány ne kerülhessen be a légcsőbe. A tömőcső átmérője a tömés kezdetén 18 mm legyen, a végén pedig maximum 22 mm.

A tömőgép legyen ellátva olyan biztonsági berendezéssel, ami megakadályozhatja, hogy az állat a beállított takarmányadagnál több takarmányt kapjon, és megvédje az állatot a túl-töméstől.

Tömés előtt a tömőnek ellenőriznie kell, hogy az előző tömés-kor bejuttatott takarmány távozott-e a nyelőcsőből. Amennyiben nem, úgy a tömés nem kezdhető el. Ilyenkor és emésztési zavar esetén egy tömést ki kell hagyni.

A takarmányt a nyelőcsőbe néhány másodperc alatt, de nem lökészerűen kell bejuttatni. A takarmányadagot úgy kell megállapítani, hogy a tömés során az állat emésztő traktusa egyenletesen legyen leterhelve. A bejuttatandó takarmány mennyiségét a nyelőcső befogadóképességéhez és az állat emésztőképességéhez kell igazítani. A tömés alatt mindvégig az állatokat a teherbíró képesség teljes kihasználásáig, de a tületetés elkerülésével kell tömni. A napi adagok kismértékű (5-10%-os) növelése mellett a tömések számának emelésével érhető el a naponta bejuttatott takarmány mennyiségének növelése. Az állatok tömését naponta – a hizlalási időszak függvényében – libánál 2-6 alkalommal, kacsánál legfeljebb 2 alkalommal lehet elvégezni.

A szállítást megelőzően legalább 6 órával az állatok tömését be kell fejezni, hogy az állatok üres gyomorral érkezzenek a vágóhidra.

Értékelő kérdőív a hizott liba és hizott kacsá tartásáról

Ellenőrző kérdések	Igen	Részben	Nem
1.1 A takarmány előkészítése megfelelő-e?			
1.2 Az első tömés előtt (legalább 12 órát) pihentették-e az állatokat?			
2.1 A friss ivóvízhez való hozzáférés lehetősége folyamatos-e?			
2.2 Biztosítja-e az itatóberendezés az állatok tisztálkodását is?			
3.1 Megfelelő-e az állatok számára			
a) a szellőzés?			
b) a megvilágítás?			
3.2 A ketrecek oldalfalának magassága megakadályozza-e a kirepülést?			
3.3 Lécrácspadló esetén a lécrácsok és a hézagok szélessége megfelelő-e?			
4.1 A hőmérséklet megfelel-e a technológiai leírásnak?			
4.2 A légcseré mértéke megfelel-e a technológiai leírásnak?			
5.1 Biztosítva van-e (technológiától függően) az állatonként előírt alapterület?			
6.1 A tömöcső anyaga, kialakítása megfelelő-e?			
6.2 A tömöcső hossza elegendő-e a takarmány légcsőbe kerülésének megakadályozásához?			
6.3 A tömőgépet látva a túltömést megakadályozó biztosító berendezéssel?			
6.4 Ellenőrizték-e az előző töméskor bejuttatott takarmány távozását a nyelőcsőből?			
6.5 Betartották-e a tömések maximális napi számát?			
7.1 Az állatorvos részéről rendszeres-e az állomány ellenőrzése?			
7.2 A betegséggyanús állatok elkülönítése haladéktalanul megtörténik-e?			
8.1 A tömést arra alkalmas személy végzi-e?			

8.2 Kellően ismeri-e a tömő a tömőgép felépítését és működését?			
9.1 A hizlalás során csoportos ketrecet alkalmaz-e?			
11.1 A szállítás megfelelő járművel történik-e?			
11.2 Rakodáskor az állatok megfogása, felemelése szakszerűen történik-e?			
11.3 Az állatmozgatást nyugodt körülmények közt végzik-e?			
11.4 A szállítójármű rendelkezik-e megfelelő szellőzéssel?			
12.1 Az állatgondozó rendelkezik-e megfelelő szakképzettséggel?			
12.2 Az állatok csoportlétszáma a koruknak, hasznosítási irányuknak megfelelően van-e kialakítva?			
12.3 A rendszeres felügyelet biztosítva van-e?			
Értékelés			
„igen”, „részben” és „nem” válaszok összesen:			
Pontok száma: „igen” × 1, „részben” × 0,5, „nem” × 0			
Összes pontszám: (max. lehetséges: 78 pont)			
Eredmény: Kiváló: 80,0%< Jó: 70,1–80,0% Közepes: 60,1–70,0% Megfelelő: 50,1–60,0% Nem megfelelő: 50%≥			

Kelt:, 201.. .. hó .. nap

.....
cég képviselője

.....
auditáló

Feltételrendszer a tolszedés céljából tartott ludak tartásához

A feltételrendszer mindazon ludak tartási körülményeire érvényes – az állatok fajtától, fajtájától, hasznosítási irányától, korától, ivarától függetlenül – amelyeket élő állapotban tollnyerésre hasznosítanak.

A feltételrendszer alapja az, hogy:

- az állatok tartási rendszere – amelynek környezeti feltételei fajspecifikusak – a lúd élettani, viselkedési és szociális igényeit figyelembe veszi;
- a ludakat szakszerűen gondozzák;
- az állatokkal való bánásmód megfelel a magyar állatvédelmi törvénynek.

A ludak tolszedés előtti tartásának, illetve a tolszedésnek szabályozása az Országgyűlés állattenyésztéssel kapcsolatos rendeleteire, az érvényben lévő tolszabványra (MSZ 6986-1989), a szakminisztérium baromfitartással kapcsolatos irányelveire, valamint a lúd faj biológiai sajátosságaira épül.

Az állattenyésztésről szóló 1993. évi CXIV. törvény bevezető rendelkezésében előírja, hogy:

„1.§ E törvény az állatok tenyésztését azzal a céllal szabályozza, hogy...

c.) az állattenyésztésben alkalmazott tenyésztési módszerek feleljenek meg a környezet- és természetvédelmi, állatvédelmi, közegészségügyi, piaci, valamint állategészségügyi követelményeknek;

f.) biztosítsa a nemzetközi előírásokhoz való alkalmazkodást.”

Az állategészségügyről szóló 1995. évi XCI. törvényt az Országgyűlés azzal a céllal alkotta, hogy:

„- figyelemmel arra, hogy az állatok tartására, az állati eredetű termékek, ...előállításának, tárolásának, felhasználásának, valamint forgalmazásának állategészségügyi biztonságához, az ebből eredő hazai és nemzetközi kötelezettségeink teljesítéséhez nemzetgazdasági érdekeink fűződnek;

- annak érdekében, hogy az állattartásnak, ...és az állati eredetű termékek előállításának járványügyi, higiéniai, valamint az állategészségügyi, közegészségügyi, állatvédelmi és környezetvédelmi feltétel- és eszközrendszere folyamatosan fejlődjön;

- abból a célból, hogy elősegítse a nemzetközi szervezetekkel való folyamatos együttműködést, valamint a részvételt a nemzetközi szabályozási rendszerekkel való harmonizáció megteremtésében, illetőleg megfelelő jogi keretet nyújtson az állategészségügyi igazgatás és a hatósági állatorvosi tevékenység gyakorlásához...”

törvényi keretet adjon, s amely egyben kötelezi az állattartókat arra, hogy

„3.§ (1) Az állat tartásánál meg kell tartani az állategészségügyi, a közegészségügyi, a környezetvédelmi, valamint az állatvédelmi előírásokat; ezeket érvényesíteni kell az állat

szállítása, forgalmazása, ...az állati eredetű termékek előállítására, feldolgozására, tárolására és forgalmazására során is.”

A takarmányok előállításáról és forgalomba hozataláról szóló 1995. évi XCII. törvényt az Országgyűlés annak érdekében alkotta, hogy

„a takarmányok biztosítsák az állatok korcsoportjának és hasznosítási irányának megfelelő táplálékanyag-tartalmat, és a gazdasági haszonállatok esetében szolgálják a genetikai potenciál hatékony kihasználását, valamint ne károsítsák az állatok egészségét és megfeleljenek az állattartás állatvédelmi előírásainak, továbbá, hogy az állati eredetű termékek megfeleljenek az előírt minőségi követelményeknek, tekintettel az emberi egészségre való ártalmatlanságukra...”

A törvény rendelkezése kiterjed a takarmányok előállítóira, forgalmazóira és felhasználóira, vagyis az állattartókra is.

Ezek a törvényi rendelkezések megfelelő keretszabályozást adnak arra vonatkozóan, hogy a háziludak speciális biológiai sajátosságát, a vedlést, a tollnyerés céljára felhasználják. Ugyanis a lúdfajban – a 6 ezer évvel ezelőtti háziasítás miatt – az igen hosszú történelmi múltra visszatekintő élettani változások következtében, olyan új háziállat-tulajdonságok alakultak ki, amelyek merőben eltérőek a vadludak tulajdonságaitól. Ezek közé sorolható az a sajátosság is, amely a háziludak eltérő vedléséből, tollváltásából ered.

A ludak vedlési folyamatát az emberiség immár 2 ezer éve, évenkénti rendszeres (2-, 3-szori tolszedéssel, irányított neveléssel, megfelelő tartástechnológiával, szelekcióval alakítja; melynek eredményeként a házilúd és a nyárlúd (Anser anser) vedlése, tolltermelése ma már lényeges különbséget mutat, s ebben a tekintetben a nyárlúdtól eltérően a házilúdnál fokozott tolltermelő képesség alakult ki. Azonban mind a háziludak, mind pedig a nyárludak tollváltását a vedlés folyamata szabályozza.

A LUDAK TARTÁSI ÉS TAKARMÁNYOZÁSI KÖVETELMÉNYEI

1. Tartási és istállózási formák

1.1 Tartási formák

A ludakat csoportosan és szabadtartásban úgy helyezük el, hogy mozgási és közösségi igényeiket kielégíthessék.

Maximális csoportnagyság

- növendék és húslúdnál: 2500 db

- felnőtt lúdnál: *termelési időszakban:* 500 db tojó + a fajtának vagy hibridnek megfelelő ivararány szerint gúnár

termelési időszakon kívül: 2500 db.

Az elhelyezésre többféle lehetőség van:

- legelő, ahol legelőfü áll rendelkezésre;

- kifutó, ahol legelőfü nem áll rendelkezésre.

Mindkét elhelyezés mellett a 3–5. fejezeteknél leírtak érvényesek.

1.2 Úszási, fürdési lehetőség

A madaraknak időszakosan fürdési lehetőséget kell biztosítani; ahol ez nem áll rendelkezésre, a ludak számára a tolszedés előtti 3–4. naptól a tolszedés előtti napig folyamatosan fürdési alkalmat kell teremteni, amivel komfort-magatartásukat gyakorolhatják, tollazatukat tisztogathatják és ápolhatják.

Minimális vízfelület-igény:

- szabad vízfelületen: 0,2 m²/lúd;
- fürösztő csatornán: 0,07 m²/lúd.

2. A ludak elhelyezése

A madarak elhelyezésére a megfelelő méretű kifutón kívül, legalább a tolszedés előtti 2. naptól a tolszedést követő 14. napig zárt, megfelelően világítható, szellőztethető (ld. még 4. fejezet) istálló álljon rendelkezésre a kedvezőtlen időjárási viszonyok kivédésére.

3. Zárt- és kifutófelületek

Az istállót és a kifutófelületeket, beleértve az alományt is, szárazon és tisztán kell tartani. Ezen azt kell érteni, hogy eső után a betonozott kifutórészt le kell mosni. Nem betonozott kifutón, illetve élőhelyen a pocsolókat, vízállásokat meg kell szüntetni. Ezzel biztosítható, hogy az állatok jól érezzék magukat, tisztálkodni tudjanak, illetve megakadályozható a tollazat károsodása.

A kifutón az időjárás viszontagságai elleni védelmet biztosítani kell.

4. Férőhelyszükséglet

Az istállóban és a kifutón – amelynek lehetőleg füvesítettnek kell lennie – a lúd faji sajátosságainak megfelelő elhelyezést kell biztosítani, ahol normális komfort-, mozgási-, szociális-, valamint evési és ivási magatartásukat gyakorolhatják.

Minimális követelmények a férőhelyhez szemben (m²/állat):

	Istálló-felület	Nyári szállás	Kifutófelület	
			tisztán legelő fű	keverék-takarmányozással
Tenyészlúd				
nagytestű fajta	0,8	0,4	30	4
középnehéz fajta	0,5	0,4	25	4
kistestű fajta	0,3	0,4	20	4
Növedék- és húslúd				
4–10 hetes korig	0,4	0,2	10	2
11–16 hetes korig	0,5	0,3	15	3
17 hetes kortól	0,65	0,4	20	4

Megvilágítás:

- tartama: 14–16 óra, illetve természetes fénytartam;
- intenzitása: 5–10 Lux

Szellőztetés: úgy kell kialakítani, hogy 4 m³/óra / testtömeg kg szellőzési kapacitás is biztosítható legyen.

A túlnépesítés stresszhez, magatartás-zavarhoz vezet.

5. Takarmányozás és ivóvíz-ellátás

Minden egyes állatnak szabályozott időben hozzá kell férnie a tápláló, tiszta és megfelelő összetételű takarmányhoz. Biztosítani kell továbbá a kifogástalan – ami annyit jelent, hogy ivóvíz minőségű – és megfelelő mennyiségű víz folyamatos ellátását. Csak így érhető el a kiváló egészségi állapot és teljesítmény, és csak így fogják tudni a ludak fajspecifikus viselkedésüket mutatni és élettani igényeiket kielégíteni.

Ezért szükséges a megfelelő nagyságú és formájú etető- és itatóberendezések felszerelése.

Takarmányozás:

A tolszedés előtt egy héttel 11% nyf. tartalmú takarmányt etetünk ad libitum, amelyet tenyészállományánál a tolszedés után 2 hétig folytatunk. A növedék állományok a tenyészludakkal azonos ideig magasabb, 13–14% nyf. tartalmú takarmányt kapnak. Ezeknek a takarmányoknak megfelelő mennyiségben (0,21 g/MJ ME metionin = 0,25%; 0,43 g/MJ ME met+cin = 0,5%; és 0,41 g/MJ ME lizin = 0,5%) kell tartalmazniuk a növekedés szempontjából élettanilag fontos aminosavakat.

A tolszedés folyamán törekedni kell arra, hogy az stresszmentesen történjen. Vitaminok és hasonló kiegészítők nagyban hozzájárulnak, hogy a madarak a tolszedéssel járó izgalmakat károsodás-mentesen éljék át.

A tolszedések között jó minőségű abrakot etetünk, melynek adagja 220 g-ra korlátozható minden korcsoportban. Amennyiben jó minőségű legelőterület vagy elegendő mennyiségű vetett zöldtakarmány áll rendelkezésre.

A minimális etető- és itatóhosszal szembeni követelmények:

	Etetőhossz (cm/állat)		Itatóhossz (cm/állat)
	ad libitum	korlátozott	
tenyészlúd	3	10	3–4
növedék- és húslúd	2	7	3–4

A tollszedés technológiája

1. A tollszedés időpontja és az évszak

A tollszedés évszakhoz kötött időpontja a 15 °C-os napi átlaghőmérséklet, illetve amikor a minimum-hőmérséklet meghaladja a +6 °C-ot.

Az élő állatról történő tollszedés csak az élettanilag is bekövetkező tollváltások (vedlések) alkalmával és csak az előírások (l. 4-5. fejezetek) figyelembevételével végezhető el. Az intenzíven, fehérjedús takarmányokkal etetett ludak első természetes tollváltása 9-10 hetes korban indul meg. Ezekről a tollszedést általában 10 hetes koruk előtt megkezdhetjük. A tollazásra kerülő lúd átlagtömegének minden esetben el kell érnie a 3,8 kg-ot. A zárt kifutón vagy épületben nevelt ludak hamarabb kezdenek el vedleni, mint a tavi tartásban elhelyezettek.

A növendékek az első tollszedéstől számított 6 hét múlva újra tollazhatók. A nevelési körülményektől és az időjárástól függően a növendék ludak a második tollszedéstől számított 6 hét múlva harmadszor is letollazhatók. A harmadik tollszedés csak akkor kivitelezhető, ha az október első hete előtt befejezhető. Később a hideg, esős időt a tolluktól megfosztott ludak nagyon megsínylik és későbbi fejlődésükre, termelésükre is károsan hat, ezért tilos.

A kifejlett törzsludakról a tollszedést a mindenkorai tojástermelési periódus után végezzük el, a továbbiakat pedig a növénydekeknél leirtakkal megegyezően.

2. A tollérettség megállapítása

A tollérettség pontos idejének megállapítása a vedlés kezdetén a mell- és a háttájékon szakember által végzett próbaszedésekkel történik. Tenyészállatoknál a tojástermelési periódus végén sűrítjük a próbaszedéseket. A tollérettséget a has, illetve a hát tollazatából vett mintavétellel döntjük el, a minta nagysága minden esetben a csoport, vagy falka 1 %-a. Amennyiben a törzsludományt tollszedésenként csoportosítottuk, és ezt a beosztást mindvégig megtartottuk, elegendő az első csoport optimális tollszedési időpontját meghatározni, ahhoz lehet igazítani a többit.

A mintavétel felelős szakembere egyben a tollszedés időpontját eldöntő felelős is.

• A próbaszedéssel kapcsolatban az istállónaplónak tartalmaznia kell:

- a próbaszedés idejét,
- a tollazást végző személyek nevét,
- a bevont állomány nagyságát,
- a próbaszedés eredményét,
- az eredmények alapján meghozott döntést,
- a tollszedés megkezdéséről vagy annak elhalasztásáról a döntést hozó személy nevét.

• Ismérvek a tollérettség meghatározásához:

- a tollcséve és a tolltűsző közötti kapcsolat teljesen fellazult, ezáltal a tollak akadálytalanul, fájdalomkókozás nélkül kihúzhatók a tollpapillákból.

- a kihúzott tollak tövére nem tapadnak szövetdarabok, nincs rajtuk zsírlerekódás,
- a toll vége erőteljesen elszarusodott, a toll táplálása teljes mértékben megszűnt, holt képződménnyé vált.
- az érett tollcséve száraz, tiszt, a toll „elke” átlátszó (éretlenül kékes-vöröses színű), nem tartalmaz pulpát és véredényeket,
- a toll beérésekor, a vedlés megindulásának jeleként az állatok által igénybevett területen (istállóban, kifutóban, legelőn) tömegesen megjelennek az elhullajtott tollak. Ilyenkor kell a toll érettségét ellenőrizni (l. próbaszedés), és a fenti szempontok meglétekor a tollszedést megkezdni.

3. Az állatok előkészítése a tollszedésre

Egy héttel a tollszedés előtt a madarak ad libitum takarmányozandók, mivel a vedlés alatt fiziológiai okokból magasabb tápanyagigényük van. A tollszedés előtti este az etetés beszüntetendő; ezzel elérhető, hogy az emésztő-szervrendszer a tollszedés alatt üres legyen. Ivóvíz azonban mindvégig álljon a ludak rendelkezésére.

A tollszedés előtti nap fürdési lehetőséget biztosítunk, majd tiszta, száraz almon helyezük el a ludakat, amin éjszaka a madarak megszáradnak, tisztálkodnak és tollazatukat rendezni tudják. A tollszedés addig nem kezdhető meg, amíg a ludak tollazata teljesen meg nem száradt. A tollszedésre az állatok szempontjából a száraz, napos idő alkalmas.

A kijelölt lúdállomány tollszedését úgy kell irányítani, hogy egy-egy csoport tollazása 3-4 nap alatt lebonyolódjon, így állományi szinten a tollfejlődés egyenletes lesz.

4. A madarak kezelése a tollszedés alatt

A tollszedést megelőzően és annak során különösen nagy figyelmet kell fordítani arra, hogy az állatoknál a zavarás minél kisebb legyen. Ugyanis a stressz negatívan hat a ludak közérzetére, és ennek következtében a toll szorosabb illeszkedését eredményezi a tollhüvelyben. Ennek elkerülése érdekében a ludak tépéséhez nyugodt helyzetet kell teremteni.

Ezért

- az állatok befogásához megfelelő, néhány lúd elkerítésére, kirekesztésére alkalmas befogórácsot kell használni,
- a ludakat nyakuknál kell megfogni úgy, hogy a légcsövet nem szabad elszorítani, ezért a nyakuknál fogva a ludakat felemelni tilos,
- a ludakat felemelni csak a test másik kézzel történő tehermentesítésével lehet,
- a ludakat szárnyuknál fogva felemelni tilos,
- az állatok számára kedvezőbb kézzel átfogva a lúd vállát, másik kézzel pedig a ludak lábait összefogni a szállítás, mozgás előtti testhelyzet rögzítéséhez,
- szállításkor viszont az előbbi eljárás szerint rögzített ludakat – a dolgozók védelme érdekében, a harapás, csipés elkerülése céljából – egyik kézzel átfogva, a másik kézzel pedig a nyakát fogva kézben kell elszállítani a tollszedés helyére,

- tilos a ludak szárnyainak összekötözése, keresztezése, vagy az összekötött lábak által történő felfüggesztése.

5. A tollszedés folyamata

A ludak tollszedésekor az azt végző személynek kerülni kell minden fájdalomkockázást, sérülést, ezért

- a ludat ölbe veszi,
- a ludak lábát lazán összekötözheti,
- egyik kezével a lúd lábait tartja, a lúd szárnyait pedig a tépő személy lábaival leszorítja,
- a fedő- és pehelytollakat a másik kézzel eltávolítja,
- a tollszedés befejeztével az összekötözött lábakat kioldozza,
- a ludat először lábaira állítja, majd nyakát fogva elengedi,
- a tollakat és pehelytollakat a fekvésük irányába kell a bőrből kihúzni, mert ellenkező esetben a bőrön seb keletkezik, és a toll csévéje véres lesz,
- a tollat és a pehelytollat mindig kis csomókba fogva kell kihúzni,
- az esetlegesen mutatózó új tollkezdeményeket nem szabad kiszakítani, mert az a lúdon sérülést okoz, és a toll minőségét is (a véres toll bomlásának következményeként) erősen rontja,
- tollszedéskor tilos a dolgozóknak a kezüket benedvesíteni.

A tollszedés a mell, a has, a hát és az oldalak területén történhet. Nem szabad szedni a nyakat és a nyelőcső-tágulatot borító tollazatot, illetve a szárnytollakat, a faroktollakat és a szárnytartó ún. „párnatollakat”. A fedőtollazattal szemben a pehelytollakat csak ritkítani szabad. Szakszerű tollszedés után a lúd tollazata egy ideig kissé borzas és rendezetlen képet mutat, de ettől függetlenül a madár élénk viselkedésű és egészséges kinézetű.

6. Szakismeret

A tollszedést csak arra betanított és gyakorlatot szerzett személyek végezhetik.

7. A ludak tollszedés utáni egészségügyi ellátása és elhelyezése

Az állatok egészségének megőrzése érdekében

- a tollszedés során esetlegesen előforduló bőrsérüléseket állatgyógyászati készítményekkel kezelni kell, és az állatot nyugalma, gyógyulása érdekében el kell különíteni,
- a stressz, vagy egyéb tényezők miatt nehezen szedhető egyedeknél a tollazást mellőzni kell,
- a betegségek megelőzése céljából csak frissen mosott, tiszta ruházattal és lábbelivel léphetnek be a dolgozók a tollazó helyiségbe, és ügyelni kell az emberek személyi higiéniájára is,
- a tollszedés helyének tisztaságára nagy figyelmet kell fordítani.

Tollszedés után – különösen az első héten – óvni kell a ludakat a megfázástól, a tűző napsütéstől, a hosszabb ideig tartó esőzésektől és a rendkívüli időjárástól. Ezért az állatokat – ha szükséges – néhány napon át lehetőség szerint istállóban, illetve tetővel fedett szálláshelyen kell tartani és bőségesen

be kell alájuk almozni. A tollszedés után 3 napig adott vitaminok és hasonló takarmánykiegészítők nagyban hozzájárulnak, hogy a madarak a tollszedéssel járó izgalmakat mihamarabb kipihenjék. Az istálló tartás ideje függ az időjárástól is. A tollszedés után a ludat 14 napig ne hajtsuk fürdeni, mivel azt ebben az időben maguktól is kerülik. A frissen tollazott ludak takarmányozására az 5. pont szerint különösen figyelemmel kell lenni.

8. A telepi napló

A telepi naplónak tartalmaznia kell:

- a tartásról; fajta, beólasztott létszám, heti takarmányadag/állat, a takarmány/ tápbemérések ideje, a takarmány származási helye, elhullás hetente és összesítve;
- mintavételezés napján számított átlagos testtömeg, min. és max. hőmérséklet, napi vízfogyasztás (vízórával felszerelt vízvételi helyeken);
- a kezelésekről; vakcinázás ideje, gyógykezelések, vitaminozások ideje, típusa, adagja,
- takarmány-mintavétel; minden szállítmányból (28 napig tárolva),
- a tollszedésről; fajta, létszám, próbaszedés ideje, létszáma,
- a tollazást végző és a felelős személy neve, próbaszedés eredménye, az érettségi fokok leírása, az eredmény alapján hozott döntés a tollszedés megkezdéséről, vagy annak elhalasztásáról.

Értékelő kérdőív a ludak tartásához és a tollszedéshez

1. Általános adatok:

A lúdtartó üzem cégneve:

Az üzem telephely-azonosító száma:

Címe:

Telefonszám:

Telefax-szám:

e-mail cím:

Kapcsolattartó személy neve:

Mobiltelefon száma:

Az üzem területe: ebből kifutó: legelő:

Lúdállomány nagysága összesen (db): ebből törzs (db): növendék és húslúd (db):

Vizsgálatba vont darabszám:

2. Az audit időpontja (év, hónap, nap):

3. Az auditálás eredménye: pont; MEGFELELT NEM FELELT MEG

4. Az audit résztvevői:

Az auditáló részéről (név, aláírás):	Az auditált cég részéről (név, aláírás):

1.1	A ludak csoportosan és szabadtartásban vannak-e elhelyezve?	igen	10
		nem	0

1.2	A ludak szabadtartásos elhelyezési formája	- legelő, jó minőségű fűvel	10
		- legelő, gyenge minőségű fűvel	8
		- kifutó, zöldtakarmányozással	8
		- kifutó, zöldtakarmányozás nélkül	2

1.3	Az élőhely tisztasága	- tiszta	10
		- kissé szennyezett	6
		- szennyezett (a liba teste sáros)	0

1.4	Időjárás elleni védelem az élőhelyen	van	10
		nincs	0

1.5	Telepítési sűrűség	- előírt (vagy nagyobb) m ² -nek megfelel	10
		- az istálló és kifutó együttesen felel meg	4
		- az istálló és kifutó együttesen sem felel meg	0

1.6	Fürdési lehetőség a szabadtartásban (állandó vagy időszakos; átfolyó vagy állóvíz)	- állandóan, átfolyó	10
		- állandóan, álló	8
		- időszakosan, átfolyó	6
		- időszakosan, álló	4
		- nincs	0
1.7	Fürdési felület nagysága	- előírtnak (0,2 m ² /állat) megfelelő	10
		- előírt 75–99%-a	8
		- előírt 50–74%-a	6
		- 50% alatt	6
		- nincs	0
1.8	Takarmány minősége tolszedések között	- kifogástalan keverék takarmány	10
		- kifogástalan abrak + legelő vagy zöld	10
		- csak abrak, zöld nélkül	4
1.9	Tolszedések alatt adnak-e keverék takarmányt?	igen	10
		nem	0
1.10	Etető férőhely	- előírt, vagy felette	10
		- előírt alatt	0
1.11	Itató férőhely	- előírt, vagy felette	10
		- előírt alatt	0
1.12	Itatóvíz minősége	- megfelelő	10
		- nem megfelelő	0
1.13	Itatóvíz hőmérséklete	- megfelelő	10
		- nem megfelelő	0
2.1	A tolszedés időpontja (a toll érettsége alapján)	- megfelelő	10
		- nem megfelelő	0
2.2	Próbátollazást végeztek-e?	igen	10
		nem	0
2.3	A próbaszedés során az állomány hány %-át vizsgálták meg?	5 %	10
		3 %	8
		1 %	6
2.4	Közvetlenül a tolszedés előtt az állatok kaptak-e ellenálló képességet támogató kezelést?	igen	10
		nem	0
2.5	A tolszedést megelőző 1–4 napon megfürdették-e a ludakat?	igen	10
		nem	0
2.6	A tolszedéshez a ludakat előírászerűen fogták-e be?	igen	10
		nem	0
2.7	A tolszedéskor a madarak emésztőrendszere üres-e?	igen	10
		nem	0
2.8	A tolszedéskor a tollazat teljesen száraz-e?	igen	10
		nem	0

2.9	Az állatok megfogása a tolszedés során megfelelő-e?	- igen, 100%-ban	10
		75-99%-ban	8
		50-74%-ban	6
		50% alatt	4
		- nem	0
2.10	A tolszedés során jó volt-e az állatokkal való bánásmód?	- igen, 100%-ban	10
		75-99%-ban	8
		50-74%-ban	6
		50% alatt	4
		- nem	0
2.11	A dolgozók az előírás szerinti gondossággal végzik-e a tolszedést?	- igen, 100%-ban	10
		75-99%-ban	8
		50-74%-ban	6
		50% alatt	4
		- nem	0
2.12	Felfedezhető-e tolszedésből adódó sérülés a ludakon?	nem	10
		igen	0
2.13	Sérülés esetén az állat szakszerű állategészségügyi ellátásáról gondoskodnak-e?	igen	10
		nem	0
2.14	Szednek-e tokos tollakat?	- nem (0 %)	10
		- 1 %-ig	8
		- 2 %-ig	6
		- 3 %-ig	4
		- 3 % felett	0
2.15	Tolszedés után a lúd a szárnyát normálisan tartja-e?	igen	10
		lógatja	0
2.16	Tolszedés után a lúd kinézete normál, egészséges; viselkedése élénk-e?	igen	10
		nem	0
2.17	Tolszedés után a ludakat előírás szerint zárt helyen tartják-e?	igen	10
		nem	0
2.18	A tolszedés összességét figyelembe véve a brigád szakszerű, gyakorlott csapatnak mondható-e?	igen	10
		nem	0
2.19	A tolszedés helyének higiéniai állapota megfelelő-e?	igen	10
		nem	0
2.20	A tolszedésben részt vevő személyek a járványvédelmi szempontoknak eleget tettek-e?	igen	10
		nem	0
Az elért pontszám mindösszesen:			
Minimális pontszám:			244

KIZÁRÓ TÉNYEZŐK (ezek bármelyikének fennállása esetén a telep a minimális pontszám (244) elérése esetén sem kaphat „MEGFELELT” minősítést):

1. Az előírtól 50%-kal nagyobb túlnépesítés.
2. 2500 db feletti csoportnagyság.
3. Az előírtól 20%-kal kisebb etető, illetve itató férőhely.
4. Tolszedéskor a ludak átlagtömege kevesebb, mint 3,8 kg.
5. Beteg állományról történő tolszedés.
6. A sérülések aránya meghaladja az 1%-ot.
7. Telepi, személyi higiénia hiánya.
8. Információk eltitkolása.
9. Ellenőrzés megakadályozása.
10. A tolszedést a dolgozók nem megfelelő gondossággal végzik.

A kódex működése és ellenőrzési rendszere

I. Hizott liba és hizott kacsza előállítás

1.) A termék-előállításban érdekelt Baromfi Termék Tanács (BTT) tag (termelő, integrátor, vágóhid) nyilatkozik, hogy a kódexben foglalt előírásokat ismeri, magára nézve azt kötelező érvényűnek tekinti. A nyilatkozat 2 példányban készül el. Egy példány marad a nyilatkozónál, egy példányt pedig a nyilatkozó eljuttat a BTT titkárságára (1094 Bp., Páva u. 8.).

2.) A hizlalo az állomány vágóhidra történő szállításakor nyilatkozik, hogy az előállított végtermék a kódex előírásainak megfelel. A nyilatkozatot a kezelő állatorvos aláírásával ellenjegyzi, miszerint igazolja, hogy a leadott állatok valóban megfelelnek a kódex előírásainak. A nyilatkozat 3 példányban készül el: egy a termelőnél marad, egyet a vágóhid, egyet a BTT kap meg.

3.) A kódexet elfogadó vágóhid minden évben egyszer január 31-ig jelzi a BTT számára a hizott libát illetve kacsát adott évben beszállító termelők és integrátorok névsorát. Az integrátorok szintén közlik a velük kapcsolatban álló termelői névsort.

4.) A vágóhid havi összesítőt küld a BTT számára a vágóhidra beérkezett hizott liba és kacsza állományokról termelőnkénti bontásban az adott hónapot követő egy hónapon belül.

5.) A kezelő állatorvos és/vagy külső auditáló cég évente egyszer telepi auditot végez a termelőnél az „Értékelő kérdőív a hizott liba és hizott kacsza tartásáról” kérdéssor segítségével, valamint az ónapló alapján. Az értékelő lap a termelőnél marad, annak másolatát a termelő megküldi a BTT-nek. A BTT regisztrálja a kódexet elfogadó BTT-tagokat, gondoskodik a regisztráció folyamatos frissítéséről. A rendszerben résztvevőkről kérésre a BTT tájékoztatja a Vidékfejlesztési Minisztériumot, a Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatalt, és az illetékes megyei kormányhivatalt.

6.) A BTT – kérésre – igazolást ad ki a termelő részére a kódexben foglaltak betartásáról a beküldött kezelő-állatorvosi auditlap alapján.

7.) A BTT, valamint az állategészségügyi hatóság ellenőrzés keretében megbizonyosodhat a kódex betartásáról, a dokumentációk hitelességéről.

II. Tollszedés céljából tartott ludak tartása

1.) A termék előállításban érdekelt Baromfi Termék Tanács (BTT) tag (termelő, tollfeldolgozó, vágóhid) nyilatkozik, hogy a kódexben foglalt előírásokat ismeri, magára nézve azt kötelező érvényűnek tekinti. (Tollfeldolgozó esetében a Tollszővetési tagság is megfelelő BTT tagság helyett). A nyilatkozat 2 példányban készül el. Egy példány marad a nyilatkozónál, egy példányt pedig a nyilatkozó eljuttat a BTT titkárságára.

Azok a vágóhidak, melyek tollazott libát nem vásárolnak, arról nyilatkoznak, hogy a kódex tolszedést nem érintő részeit magukra nézve kötelező jelleggel elfogadják.

2.) Az állományok tolszedését csak képesítési igazolvánnyal rendelkező szakképzett személy végezheti. A fényképes igazolvány kiadására a BTT jogosult. A BTT az igazolvány megszerzését tanfolyam elvégzéséhez köti. A tanfolyamot a BTT szervezi a megyei kormányhivatal közreműködésével. A tanfolyam elméleti és gyakorlati részből áll. A tanfolyam tematikája érinti az állatok jólétének jellemzői és etikai vonatkozásait;

az állatok élettani, állathigiéniai, itatási és etetési szükségleteit; a stressz fogalmát, stresszorokat az állattartásban, azok hatását az állatok jólétére, a termelés mennyiségére és minőségére; az állatok viselkedését, a diszkomfort megnyilvánulásának jeleit és fokozatait; a gazdaságokban alkalmazandó technikai és környezeti követelményeket; az állatok gondos kezelésének - megfogásuknak, rakodásuknak, szállításuknak - gyakorlati szempontjait; az állatok sürgősségi ellátását, sürgősségi leölését és selejtezését; járványügyi megelőző intézkedéseket, az állattartó telepek járványvédelmét; az állatok jólétével kapcsolatos jogszabályok előírásait. Az igazolványt öt évente érvényesíteni kell. (Igazolvány formája mellékletben.)

3.) A kezelő állatorvos és/vagy külső auditáló cég évente egyszer telepi auditot végez a termelőnél az „Értékelő kérdőív a ludak tartásához és a tolszedéshez” kérdéssor segítségével, valamint az ónapló alapján. Az értékelő lap a termelőnél marad, annak másolatát a termelő megküldi a BTT-nek.

4.) A BTT – kérésre – igazolást ad ki a termelő részére a kódexben foglaltak betartásáról a beküldött kezelő-állatorvosi auditlap alapján.

5.) Az állattartó a tolszedést bejelenti a tolszedést megelőző napon a megyei kormányhivatalnak, valamint a BTT-nek (Bejelentő lap c. nyomtatvány). A bejelentő lap egy másolati példány a termelőnél marad.

6.) A tolszedés a kódexben foglalt megvalósulását a kezelő állatorvos nyilatkozatban igazolja a tollfelvásárló ill. a tollfeldolgozó felé (Igazolólap c. nyomtatvány), e nyilatkozatok másolati példányát szintén a telepen kell tartani.

7.) A termelő az állomány vágóhidra történő szállításakor nyilatkozik, hogy az előállított végtermék a kódex előírásainak megfelel. A nyilatkozatot a kezelő állatorvos aláírásával ellenjegyzi, miszerint igazolja, hogy a leadott állatok valóban megfelelnek a kódex előírásainak. A nyilatkozat 3 példányban készül el: egy a termelőnél marad, egy a vágóhidra megy, egyet pedig a BTT-hez kell elküldeni.

8.) A kódexet elfogadó vágóhid, valamint tollfeldolgozó minden évben egyszer jelzi a BTT számára a tolszedett libát beszállító termelők névsorát.

9.) A vágóhid és a tollfeldolgozó havi összesítőt küld a BTT számára a feldolgozóba beérkezett liba állományokról termelőnkénti bontásban az adott hónapot követő egy hónapon belül.

10.) A BTT regisztrálja a kódexet betartó BTT-tagokat illetve az igazolvánnyal rendelkező tolszedőket, gondoskodik a regisztráció folyamatos frissítéséről. A rendszerben résztvevőkről a BTT kérésre információt ad a Vidékfejlesztési Minisztériumnak, a Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatalnak, az illetékes megyei kormányhivatalnak.

11.) A BTT, valamint az állategészségügyi hatóság ellenőrzés keretében megbizonyosodhat a kódex betartásáról, a dokumentációk hitelességéről.

A kiadványban szereplő dokumentumok a BTT tagjai részére ingyenesen és bejelentés nélkül sokszorosíthatók.

Nem BTT tagok a dokumentumokat nem használhatják.

NYILATKOZAT

A BAROMFI TERMÉK TANÁCS VÍZISZÁRNYAS KÓDEXÉNEK ELFOGADÁSÁRÓL

Alulírott

(név)

(lakcím)

(telefonszám)

(e-mail cím)

(adóazonosító szám)

n y i l a t k o z o m,

hogy a Baromfi Termék Tanács által összeállított, víziszárnyas-termékek előállítására vonatkozó kódexet ismerem; az abban leírtakat elfogadom, a víziszárnyas nevelését, hizlalását, illetve a víziszárnyasról történő tolszedést a kódexben leírtaknak megfelelően végzem.

Hozzájárulok, hogy a víziszárnyas-neveléssel, hizlalással, illetve tolszedéssel kapcsolatos tevékenységemet (a kódexben foglaltak betartásával) – az arra illetékes hatóság mellett – a Baromfi Termék Tanács ellenőrizze.

Dátum:

.....
aláírás

A Baromfi Termék Tanács a beérkezett Nyilatkozat alapján a termelőt nyilvántartásba veszi; erről a termelő kérésére igazolást ad ki.

BEJELENTŐLAP

LÚDÁLLOMÁNYOKRÓL TÖRTÉNŐ TOLLSZEDÉSRŐL A TERÜLETILEG ILLETÉKES HATÓSÁGI ÁLLATORVOS RÉSZÉRE

1. Bejelentő neve:

2. A lúdállomány tulajdonosa:

3. A telephely

- tulajdonosa:

- címe:

- azonosító száma:

4. A tollazásra kerülő lúdállomány

- szaporítási foka: tenyész-, illetve szülőpár végtermék

- kora (kelésének éve):

- létszáma (db):

5. A tollszedés tervezett kezdete/befejezése (év, hó, nap):

6. A próbatollazásban részt vett egyedek száma (db):

7. A tárgyévben az állomány esetében már végrehajtott tollazások száma:

8. A legutóbb végrehajtott tollszedés befejezésének dátuma (év, hó, nap):

9. A tollszedést végzők

neve	tollszedői igazolványának száma

A fenti információk valódiságát igazolva a tollszedés megkezdését bejelentem.

.....
dátum

.....
aláírás

IGAZOLÓLAP

LÚDÁLLOMÁNYOKRÓL TÖRTÉNT TOLLSZEDÉSRŐL

1. A lúdállomány, vagy a telephely tulajdonosa:

2. A telephely

- címe:

- azonosító száma:

3. A tollazott lúdállomány

- szaporítási foka: tenyészt-, illetve szülőpár végtermék

- kora (kelésének éve):

- létszáma (db):

4. A tollszedés kezdete/befejezése (év, hó, nap):

5. A tárgyévet tekintve hányadik tollazás volt:

6. A tollszedést végzők

neve	tollszedői igazolványának száma	személyi azonosító igazolványának száma	aláírása

Alulírott igazolom, hogy a fent jelzett lúdállományról történt tollszedés a Baromfi Termék Tanács víziszárnyas-termékek előállítására vonatkozó kódexének megfelelően történt.

.....
dátum

.....
kezelő állatorvos aláírása

NYILATKOZAT

A BAROMFI TERMÉK TANÁCS VÍZSZÁRNYAS-TERMÉKEK ELŐÁLLÍTÁSÁRA VONATKOZÓ KÓDEXÉBEN FOGLALTAK BETARTÁSÁRÓL

Alulírott

☐ HIZLALÓ (név, olvashatóan)	NYILATKOZOM, hogy a Baromfi Termék Tanács vízszárnyas-termékek előállítására vonatkozó kódexének előírásait ismerem;	a év hó nap fogadott és év hó nap leadott, db leadáskori létszámú állomány esetében a hizott máj előállítása során az abban foglaltakat al- kalmaztam.
☐ VÍZSZÁRNYAS-ÁLLOMÁNY KEZELŐORVOSA (név, olvashatóan)		a év hó nap vágásra elszállított vízszárnyas-állo- mányt ellenőriztem, a kódex előírásainak betartását a hizlás során ellenőriztem és megfelelőnek találtam.

.....
dátum

.....
hizláló aláírása

.....
kezelő állatorvos aláírása

